

BeestenBende zet bij kinderen de knop om

Zakken tellen doen ze bij De BeestenBende liever niet. Het zwerfafvalproject voor basisschoolkinderen is primair gericht op gedragsverandering. "Als je bij jonge kinderen de knop om kunt zetten, heb je daar generaties lang plezier van", aldus de bedenker.

"We hebben er een onderzoek naar gedaan", zegt Paul Ubachs. "Jongvolwassenen die tien jaar geleden mee hebben gedaan aan ons project De BeestenBende, hebben nog steeds een sterke aversie tegen zwerfafval. Dat gevoel houden ze waarschijnlijk heel hun leven vast." Een project als De Beestenbende werkt, wil Ubachs maar zeggen.

Ubachs heeft een eigen bureau, dat projecten ontwikkelt die gericht zijn op gedragsverandering. Zo'n tien jaar geleden zette hij het concept De BeestenBende in de markt. Een project waarbij basisschoolkinderen van zeven tot elf jaar verleid worden hun eigen buurt schoon te houden. Op dit moment doen er tien gemeenten aan mee, waaronder Cuijk, Doetinchem, Hengelo en Leiden. "Ik was voorheen marketeer voor onder meer Lego", vertelt Ubachs over de aanleiding. "Door een gemeente werd ik uitgedaagd iets te bedenken waardoor burgers zich meer betrokken voelen bij zwerfafval. Toen kwam ik uit op De BeestenBende, een gedragsveranderingsproject voor jonge kinderen. Die

doelgroep is natuurlijk bewust gekozen. Wat je jong leert, hou je vast voor de rest van je leven. Plus je bereikt de ouders."

Dieren beschermen

Inmiddels zijn zo'n 8000 kinderen lid of lid geweest. Ze krijgen eerst een filmpje te zien op school, over een dolfin die een groepje BeestenBenders vraagt hem te helpen. Grotere jongens hebben afval in het water van het Dolfinarium gegooid en de dolfin vertelt dat dat gevaarlijk is voor de dieren. Na het spannende filmpje mogen de kinderen zich zelf opgeven voor De BeestenBende en volgens Ubachs wil gemiddeld 90 procent dat inderdaad. Vervolgens gaan de kinderen eens per maand de wijk in om zwerfafval op te ruimen. Samen met zelfgekozen vriendjes en hun ouders. Het hele jaar door zijn er allerlei aansprekende acties aan gekoppeld, zoals een vip-show in het Dolfinarium, een lovende verjaardagskaart, bezoeken aan politie, brandweer, een afvalverwerkingsbedrijf. Want je moet er lol voor terug krijgen, aldus Ubachs. "Belonen met geld werkt

Samen plezier maken en het gevoel dat je goed en verantwoordelijk bezig bent is het uitgangspunt van de BeestenBende.

averechts als je de houding bij jonge kinderen blijvend wil veranderen, dat is aangetoond. Wij geven ze het gevoel dat ze heel speciaal werk doen. Ze beschermen de dieren, dat doen ze goed, en daarom krijgen ze er leuke dingen voor terug.”

De BeestenBende is gebaseerd op gedragswetenschappelijk onderzoek. Vandaar dat het beschermen van dieren een hoofdrol speelt in het project. Ubachs: “Kinderen zijn dol op dieren en vervullen graag een heldenrol. Als je ze vraagt wat ze later willen worden, noemen ze juist ook dierenverzorger omdat ze dat spannend en verantwoordelijk werk vinden. Gedragsverandering bereik je alleen als je inspeelt op wat kinderen raakt. Uit zichzelf is een kind natuurlijk niet geïnteresseerd in zwerfafval, en ook niet in partijen als gemeenten of overheid. Je moet je dus verdiepen in wat ze wel en niet willen. Bij De BeestenBende mogen ze de dieren in hun eigen woonomgeving helpen, door zwerfafval op te ruimen, in een opvallende outfit. En dat spreekt ze enorm aan.” De BeestenBende speelt ook in op het groepsgevoel. “Geen enkel kind valt graag buiten de boot. Door samen zo goed herkenbaar afval op te rui-

men, en dat normaal te vinden, verleg je de norm. Zelfs als de voormalige BeestenBende-kinderen in de puberteit zijn, een leeftijd waarop andere prikkels de overhand krijgen, blijven ze vasthouden aan een schone omgeving. Het zit er in gebeiteld, als het ware.”

Inzamelresultaten

Hoewel De BeestenBende aantoonbaar effect heeft, is Ubachs geen voorstander van het bijhouden van inzamelresultaten. “Wij gaan geen zakken tellen en kinderen belonen die toevallig het meeste afval geraapt hebben. Je moet ze voortdurend, het hele jaar door, het gevoel geven dat ze goed en verantwoordelijk bezig zijn, dan bereik je veel meer.” Gemeenten overtuigen van het nut van De BeestenBende, is niet altijd gemakkelijk. “Overheden willen vaak op korte termijn concrete resultaten zien. En al wordt de buurt er flink schoner van, toch is De BeestenBende daar niet speciaal op gericht. Wij brengen een structurele gedragsverandering tot stand bij een jonge generatie. Daar heb je vooral in de toekomst plezier van.”

Tekst: Hetty Dekkers